

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 19P/235/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8519201485
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslava Korbašová
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2020:8519201485.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin sudcom JUDr. Miroslavou Korbašovou vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: B. N., V.. XX.XX.XXXX, umiestnené v A. Y. E. D. I. V., zastúpené kolíznym opatrovníkom Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, dieťa rodičov: K. N., V.. XX.XX.XXXX, bytom K. XX, t.č. Ú. V. L. B. N. T.P. V. - A., L. XXX/X, V. - A. a otec E. R., V.. XX.XX.XXXX, bytom Q.Q. XXX, t.č. Ú.T. V. L. B. N. T. Q. - Š., P. X, Q.S. - Š. v konaní o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa na pozbavenie matky výkonu rodičovských práv a povinností a ustanovenie poručníka, takto

rozhodol:

P o z b a v u j e matku výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému B., V.. XX.XX.XXXX v celom rozsahu.

Za poručníka maloletému B. u s t a n o v u j e riaditeľa A. Y. E. D. I. V. - R.. K. D., V.. XX.XX.XXXX, ktorý ho bude v bežných veciach zastupovať a spravovať jeho majetok.

Poručník j e p o v i n n ý predkladať súdu správy o nakladaní s majetkom maloletého a správu o maloletom dvakrát ročne vždy k 30.06. a 31.12. príslušného kalendárneho roka.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Dňa 14.10.2019 bol na Okresný súd Stará Ľubovňa doručený návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa na pozbavenie matky výkonu rodičovských práv a povinností vo vzťahu k maloletému. V návrhu uviedol, že dňa 26.08.2019 bola matka uznaná vinnou zo spáchania zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa §208 ods. 1 písm. b), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na §138 písm. b), písm. j) Trestného zákona. Uznesením č.k. 2P/152/2019-12 zo dňa 20.08.2019 Okresný súd Stará Ľubovňa preniesol svoju príslušnosť na Okresný súd Martin.

2. Uznesením č.k. 19P/235/2019-19 zo dňa 05.12.2019 súd ustanovil maloletému dieťaťu kolízneho opatrovníka, Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin. Uznesením č.k. 19P/235/2019-22 zo dňa 02.07.2020 súd spojil na spoločné konanie návrhy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa na pozbavenie výkonu rodičovských práv a povinností a ustanovenie poručníka.

3. Pojednávanie nariadeného v tejto veci sa Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa, rodičia maloletého dieťaťa ani navrhovaný poručník nezúčastnili. Súd v zmysle § 31 CMP pojednával v ich neprítomnosti.

4. Na pojednávaní súd vykonal dokazovanie výsluchom kolízneho opatrovníka, A. Y. E. D. I. V., oboznámením sa s listinnými dôkazmi tvoriacimi súdny spis - Vyjadrenie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa, Rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 2P/146/2018-30 zo dňa 08.11.2019, Súhlas navrhovaného poručníka zo dňa 19.08.2020 a zistil nasledovný skutkový stav.

5. A. Y. E. D. I. V. súhlasilo s návrhom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa. Maloletý je umiestnený v ich zariadení od 03.04.2018 spolu so svojimi súrodencami. Pokiaľ matka nebola vo výkone trestu odňatia slobody, zaujímala sa o maloletého sporadicky, zúčastňovala sa sporadicky aj na interakciách. Bolo to však maximálne tri - štyrikrát do roka. Od nástupu matky na výkon trestu odňatia slobody matka o maloletého neprejavuje žiaden záujem, výživné neplatila a ani neplatí. Matka spolupracuje cez ústav na výkon trestu odňatia slobody v prípadoch, kedy je potrebný jej súhlas vo veciach týkajúcich sa maloletého.

6. Kolízny opatrovník sa stotožnil s návrhom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa.

7. Z listín tvoriacich súdny spis vyplýva, že:

- od podania návrhu na pozbavenie výkonu rodičovských práv a povinností a ustanovenie poručníka sa pomery na strane maloletého nezmenili. Matka maloletého bola Rozsudkom Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 1T/55/2019 právoplatným dňa 11.09.2019 uznaná vinnou zo spáchania zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa §208 ods. 1 písm. b), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na §138 písm. b), písm. j) Trestného zákona (Vyjadrenie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa zo dňa 30.07.2020);
- Rozsudkom Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 2P/146/2018-30 zo dňa 08.11.2019 bola nad maloletým nariadená ústavná starostlivosť, ktorá sa realizuje v A. Y. E. D. I. V.,
- riaditeľ A. Y. E. D. I. V. R.. K. D. súhlasí s ustanovením za poručníka maloletému (Súhlas navrhovaného poručníka zo dňa 19.08.2020).

8. Podľa § 38 ods. 1, 2, 3, 4 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZR“), ak niektorému z rodičov bráni vo výkone jeho rodičovských práv a povinností závažná prekážka a ak je to v záujme maloletého dieťaťa, súd môže pozastaviť výkon rodičovských práv a povinností. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd rodičom obmedzí výkon ich rodičovských práv, ak a) žijú trvalo neusporiadaným spôsobom života, b) svoje povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností nevykonávajú vôbec, alebo c) nezabezpečujú výchovu maloletého dieťaťa. V rozhodnutí o obmedzení výkonu rodičovských práv podľa odseku 2 súd uvedie rozsah práv a povinností, na ktoré sa obmedzenie vzťahuje. Ak rodič zneužíva svoje rodičovské práva a povinnosti najmä týraním, zneužívaním, zanedbávaním maloletého dieťaťa alebo iným zlým zaobchádzaním s maloletým dieťaťom, alebo výkon rodičovských práv a povinností napriek predchádzajúcim upozorneniam závažným spôsobom zanedbáva, súd pozbaví rodiča výkonu rodičovských práv.

9. Podľa § 39 ods. 1, 2, 3, 4 ZR, ak súd rozhodol o obmedzení alebo pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu iba vo vzťahu k jednému z rodičov, vykonáva rodičovské práva a povinnosti v plnom rozsahu druhý rodič. Ak rodičovské práva a povinnosti nemôže vykonávať ani jeden z rodičov alebo ak súd rozhodol podľa § 38 ods. 1 alebo 4 vo vzťahu k jedinému žijúcemu rodičovi, ustanoví vo svojom rozhodnutí maloletému dieťaťu poručníka. Ak súd rozhodol o obmedzení výkonu rodičovských práv a povinností vo vzťahu k obidvom rodičom alebo k jedinému žijúcemu rodičovi, ustanoví vo svojom rozhodnutí maloletému dieťaťu opatrovníka podľa § 60. Vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu o obmedzení alebo pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu nezaniká.

10. Podľa § 56 ods. 1, 2, 3 ZR, ak obaja rodičia maloletého dieťaťa zomreli, boli pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, bol pozastavený výkon ich rodičovských práv a povinností alebo nemajú spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, súd ustanoví maloletému dieťaťu poručníka, ktorý bude zabezpečovať jeho výchovu, zastupovať ho a spravovať jeho majetok. Poručník nie je povinný osobne sa starať o maloleté dieťa. Ak sa poručník o maloleté dieťa osobne stará, má nárok na príspevky podľa osobitného predpisu. Ak sa poručník o dieťa osobne nestará, dohliada na rozsah a spôsob starostlivosti, ktorá sa dieťaťu poskytuje.

11. Podľa § 57 ods. 1, 2, 3, 4 ZR, ak sú rodičia maloletého dieťaťa nažive a ak to nie je v rozpore so záujmom maloletého dieťaťa, súd ustanoví za poručníka predovšetkým toho, koho navrhli rodičia, ktorých výkon rodičovských práv a povinností bol pozastavený. Ak niet takej osoby, súd ustanoví za poručníka niekoho z príbuzných alebo blízkych osôb maloletého dieťaťa alebo jeho rodiny alebo inú fyzickú osobu. Za poručníka maloletého dieťaťa možno ustanoviť aj manželov. Ak nebolo možné ustanoviť za poručníka žiadnu fyzickú osobu, súd ustanoví za poručníka obec a v prípadoch maloletých detí bez sprievodu orgán sociálnoprávnej ochrany podľa osobitného predpisu. Do času, kým nie je maloletému dieťaťu ustanovený poručník, alebo do času, kým sa ustanovený poručník neujme svojej funkcie, robí neodkladné úkony v záujme maloletého dieťaťa opatrovník ustanovený podľa § 60.

12. Podľa § 58 ods. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ZR, v rozhodnutí o ustanovení poručníka súd uvedie konkrétny rozsah majetku, ktorý bude poručník spravovať, spôsob nakladania s ním a lehoty, v ktorých je poručník povinný predkladať súdu správy o nakladaní s majetkom maloletého dieťaťa a správy o maloletom dieťati. Pri výkone správy majetku maloletého dieťaťa poručníkom sa použije osobitný predpis. Správa o nakladaní s majetkom maloletého dieťaťa obsahuje najmä informácie o výnosoch, investíciách, ako aj účel a výšku výdavkov a príjmov súvisiacich s týmto majetkom. Správa o maloletom dieťati obsahuje najmä informácie o jeho zdravotnom stave, jeho vzdelávaní a o osobitných potrebách. Poručník je povinný vykonávať svoju funkciu riadne a v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Za jej riadny výkon zodpovedá súdu. Rozhodnutie poručníka týkajúce sa každej podstatnej veci maloletého dieťaťa vyžaduje schválenie súdu. Súd sústavne sleduje spôsob výkonu funkcie poručníka a najmenej dvakrát do roka v súčinnosti s obcou a orgánom sociálnoprávnej ochrany výkon funkcie poručníka hodnotí. Za porušenie povinností pri spravovaní majetku maloletého dieťaťa zodpovedá poručník podľa všeobecných predpisov o náhrade škody. Po zániku poručníctva je poručník povinný predložiť súdu záverečný účet zo správy majetku maloletého dieťaťa najneskôr do dvoch mesiacov po zániku svojho poručníctva. Medzi poručníkom a maloletým dieťaťom nevzniká vyživovacia povinnosť.

13. Na základe vykonaného dokazovania má súd za preukázané, že Rozsudkom Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 2P/146/2018-30 zo dňa 08.11.2019 bola nad maloletým nariadená ústavná starostlivosť, ktorá sa realizuje v A. Y. E. D. I. V.. Ako vyplýva z odôvodnenia predmetného rozsudku, dôvodom na nariadenie ústavnej starostlivosti bola pasivita matky, jej nezáujem osvojiť si rodičovské zručnosti, neschopnosťou nájsť si zamestnanie ako aj zabezpečiť pre maloletého vhodné bytové podmienky. Je nutné zároveň konštatovať, že nariadeniu ústavnej starostlivosti predchádzali výchovné opatrenia - pobytovou formou za účelom usporiadania si rodinných a sociálnych vzťahov, ktoré však nesplnili svoj účel. Následne bola matka Rozsudkom Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 1T/55/2019 právoplatným dňa 11.09.2019 uznaná vinnou zo spáchania zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa §208 ods. 1 písm. b), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na §138 písm. b), písm. j) Trestného zákona. Pred nástupom na výkon trestu odňatia slobody matka prejavovala záujem sporadicky (3-4 krát do roka), aktuálne po nástupe záujem o maloletého neprejavuje žiaden. Aj keď je prirodzené, že aktuálne sú možnosti prejavovania záujmu zo strany matky obmedzené hlavne v rámci osobného kontaktu, matka neprejavuje záujem ani cestou, ktorou má možnosť skutočný záujem prejavovať, napr. telefonicky, písomne. Vyživovaciu povinnosť si vo vzťahu k maloletému dieťaťu neplnila a ani neplní. Rozhodujúcou pri posudzovaní návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa bola aj skutočnosť, že matka sa vo výkone trestu odňatia slobody nachádza z dôvodu spáchania zločinu týrania blízkej a zverenej osoby. Súd z vyššie uvedených dôvodov rozhodol v najlepšom záujme maloletého a pozbavil matku výkonu rodičovských práv a povinností v celom rozsahu. Nakoľko súd rozhodol aj o pozbavení otca výkonu rodičovských práv a povinností v celom rozsahu vo vzťahu k maloletému v inom konaní, zároveň maloletému ustanovil poručníka - riaditeľa A. Y. E. D. I. V. R.. K. D., ktorý s ustanovením za poručníka dal písomný súhlas. Poručník bude maloletého zastupovať v rovnakom rozsahu v akom by ho zastupovali rodičia.

14. Podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

15. O trovách konania súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia, na Okresnom súde Martin, písomne, v potrebnom počte vyhotovení.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie odvolania na trovy toho, kto odvolanie urobil.

Podľa § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 62 ods. 1 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 CMP, odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 122 CMP, ak vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozsudkom schválil dohodu rodičov, nie sú rodičia oprávnení podať voči výroku, ktorým bola dohoda schválená, odvolanie.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.